

**FINLÄNDSKA INNEBANDYSPELARES ERFARENHETER
AV SPRÅKPOLICY OCH SPRÅKPRAKTIKER I
SVENSKA INNEBANDYLAG**

Noora Lapinkoski
Kandidatavhandling i
svenska
Institutionen för språk- och
kommunikationsstudier
Jyväskylä universitet
2023

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta Humanistis-yhteiskuntatieteellinen	Laitos Kieli- ja viestintätieteiden laitos
Tekijä Noora Lapinkoski	
Työn nimi Finländska innebandyspelares erfarenheter av språkpolicy och språkpraktiker i svenska innebandyilag	
Oppiaine Ruotsin kieli	Työn laji Kandidaatintutkielma
Aika Kevät 2023	Sivumäärä 29+2
Tiivistelmä Tämän tutkielman tarkoituksena oli selvittää, esiintyykö suomalaisten ja suomenkielisten naisurheilijoiden ruotsalaisissa urheilujoukkueissa kielikäytänteitä ja kielenkäytön toimintaperiaatteita. Tarkoituksena oli myös selvittää, millaisia nämä kielikäytänteet sekä kielenkäytön toimintaperiaatteet ovat, jos niitä esiintyy. Lisäksi tutkielman tarkoituksena oli tutkia, mitä joukkueen kielikäytänteet ja kielen toimintaperiaatteet merkitsevät joukkueelle sekä miten pelaajat kokevat kielikäytänteiden ja kielen toimintaperiaatteiden vaikuttavan heidän omaan suoritukseen. Tutkimuksen aineisto kerättiin kolmella puolistrukturoidulla teemahaastattelulla. Haastatteluihin osallistuneet henkilöt pelasivat Ruotsissa salibandya eliittitasolla. Haastattelut järjestettiin etäyhteydellä Zoom-palvelun avulla. Jokainen haastattelu toteutettiin suomen kielellä ja niiden pituus oli noin 25-35 minuuttia. Haastattelut nauhoitettiin osallistujien luvalla. Aineisto litteroitiin, ja se analysoitiin laadullista sisällönanalyysia käyttäen. Tutkimuksen tulokset osoittavat, että urheilujoukkueiden kielikäytänteet ja toimintaperiaatteet eroavat toisistaan, sillä niihin vaikuttavat joukkueen jokainen yksilö. Kielikäytänteet ja sen erilaiset toimintaperiaatteet merkitsevät joukkueelle paljon, sillä kommunikaatio on yksi joukkueurheilun suola ja ilman sitä on joukkueen vaikea olla yhtenäinen. Joukkueessa esiintyvät kielimuurit saattavat vaikeuttaa yksilöiden tutustumista toisiinsa ja sosiaaliset suhteet saattavat siten jäädä heikoiksi. Kielitaidon kehittäminen vaatii yksilöltä paljon motivaatiota. Jos muuta yhteistä kieltä kommunikaatioon ei löydy, turvaututaan usein englannin kieleen tai jopa elekieleen. Kielikäytänteet sekä kielenkäytön toimintaperiaatteet vaikuttivat yksilön pelaamiseen joukkueessa, sillä kommunikaatio, esimerkiksi peliä ohjatessa, jäi heikoksi. Positiivinen asenne sekä motivaatio kehittyä ruotsin kielessä vaikutti haastateltavien positiivisiin näkemyksiin tulevast.	
Asiasanat svenska språket, språkpolicy, språkpolitik, kommunikation, lagsport	
Säilytyspaikka JYX	

INNEHÅLL

1	INLEDNING.....	4
2	TEORETISK BAKGRUND.....	7
	2.1 Språkpolicy och språkpraktiker.....	7
	2.1.2 Tidigare studier om språkpolicy och språkpraktiker.....	8
	2.2. Kommunikation inom lagsport.....	10
3	MÅL, MATERIAL OCH METOD.....	13
	3.1 Undersökningens syfte och forskningsfrågor.....	13
	3.2 Material.....	14
	3.3 Analysmetod.....	15
	3.4 Etiska synpunkter.....	16
4	RESULTAT.....	17
	4.1 Spelarens språkbakgrund och det svenska språkets betydelse.....	17
	4.2 Lagets språkpolicy och språkpraktiker.....	19
	4.2.1 Eventuella språkpolicyer i innebandylag.....	19
	4.2.2 Eventuella språkpraktiker i innebandylag.....	20
	4.3 Erfarenheter och tankar om språkpolicy och språkpraktiker.....	21
	4.4 Språkpolicyens och språkpraktikernas betydelse för spelarens egen prestation.	23
5	SAMMANFATTANDE DISKUSSION.....	26
	LITTERATUR.....	28
	BILAGA 1: INTERVJUFRÅGOR	
	BILAGA 2: TRANSKRIBERINGSTECKEN	

1 INLEDNING

Kommunikationen spelar en mycket stor roll inom lagsporter. Det är en förutsättning för att ett idrottslag ska kunna fungera som lag och inte bara som en grupp med olika individer. Varje individ i laget har en egen roll och varje individ är lika viktigt. Att vara en del av ett idrottslag och en idrottsorganisation kan i bästa fall vara mycket viktigt för människans identitet eftersom det kan få lagmedlemmarna att känna sig meningsfulla och välmående individer i en social gemenskap (de Jong 2018:16). Utan bra kommunikation kommer dessa saker inte att bli verklighet.

För varje människa är det viktigt att känna sig värdefull och viktig i sitt eget liv. Idrottlagets sociala gemenskap innehåller en hel del olika begrepp och det upplevs av varje medlem på sitt eget sätt i laget. Bland annat att höra till en grupp, emotionellt stöd inom gruppen samt varje lagkamrats betydelse i lagsporten är frågor som gäller social gemenskap och samhörighet (de Jong 2018: 10-11). Idrotten samlar likadana människor tillsammans som delar liknande intressen.

Lagets samhörighet påverkas i hög grad av hurdana relationer lagmedlemmarna har med varandra, hur fritt de kan uttrycka sig i laget och hur varje spelare anses vara en viktig del av det. Bra kommunikation är utgångspunkten för allt detta. I laget måste man kunna lita på varandras beröm, samt kritik. Individens självförtroende kan öka genom att vara i en djup social gemenskap i lagsporten men det kan också svikta på grund av en dålig gemenskap i laget (de Jong 2018: 17). Enligt Carron och Eys (2012) kan kulturella och språkliga skillnader orsaka problem i idrottslagets kommunikation, eftersom människor vanligtvis brukar kommunicera bäst med liknande personer (Carron & Eys: 343). I den här studien kommer idrottare från olika länder och talar olika förstaspråk, men delar ett viktigt intresse - sport.

Tidigare forskning om kommunikation inom lagsport fokuserar mycket på den sociala gemenskapen inom sporten, kommunikationens betydelse i lagsporten och individens välmående inom sporten. I den här undersökningen kommer jag att fokusera på kommunikation inom lagsport och språkets betydelse som kommunikationsmedel ur flerspråkighets, mångkulturens och andraspråks synvinkel. Jag fokuserar på lag vars spelare

har olika förstaspråk¹ och kommer från olika kulturer. De undersökta lagen spelar på en professionell nivå, vilket kan ha betydelse i kommunikationens betydelse.

Det har antagligen inte gjorts någon tidigare forskning om exakt samma temat som den här avhandlingen eftersom tidigare forskning om skillnader mellan kulturer och språk i ett idrottslag har fokuserat på manliga idrotter och andra idrottsgrenar. Tidigare studier har också undersökt större kulturella och språkliga skillnader. Svenska är det andra officiella språket i Finland och det är obligatoriskt i läroplanen (Utbildningsstyrelsen 2014). Finland och Sverige delar också kulturella likheter, till exempel likadana lagar och samma religion (Anners & Thureson 2008:5; Lewis 2005:113). Utöver detta påverkas den kulturella likheten av att Finland en gång i tiden var en del av Sverige. Skillnader mellan Sverige och Finland kan ofta ses bland annat i uttryck av känslor och i socialt beteende och kommunikation (Anners & Thureson 2008:36-38).

I undersökningen utför jag intervjuer med kvinnliga innebandyspelare i Sverige som alla är födda i Finland och har finska som förstaspråk. Alla spelar i Svenska Superligan men i olika lag och i olika städer. Jag fokuserar på att få reda på hurdana språkpolicyer eller språkpraktiker (se avsnitt 2.1) varje lag har med spelare med olika språk i det. Detta betyder bland annat hurdana språkliga val som görs i laget och hur och vilka språk används inom spelare och andra individer i laget. Språkpolicyer och språkpraktiker kan skilja sig åt mellan olika lag eftersom kommunikation och språkbruk alltid påverkas av människor som individer.

I intervjuer tar jag reda på hurdana språkliga bakgrunder de intervjuade har, hurdana språkpolicyer och språkpraktiker finns det i deras lag, hurdana känslor väcker dessa möjliga språkpolicyer och språkpraktiker och hurdana erfarenheter spelare har om språkpolicyer och språkpraktiker. Intresset för detta forskningsområde kom genom min egen erfarenhet, eftersom jag själv har lång erfarenhet av att spela innebandy och jag vet hur viktigt det är att kommunicera i laget.

Jag kommer att behandla undersökningens teoretiska bakgrund i kapitel 2. Jag kommer att titta närmare på centrala begrepp, deras syfte och deras samband med min undersökning. I

¹ Begreppet *förstaspråk* betyder det språket en person lär sig först, men det behöver inte vara språket hen kan bäst. Det kan också finnas mera än bara ett förstaspråk (Institutet för språk och folkminnen 2021).

kapitel 3 kommer jag att presentera undersökningens mål, material och metod och i kapitel 4 presenteras undersökningens resultat. I avsnitt 5 kommer jag att sammanfatta undersökningens resultat.

2 TEORETISK BAKGRUND

I det här kapitlet kommer jag att presentera de viktigaste teoretiska utgångspunkterna för avhandlingen. Först presenterar jag begreppen *språkpolicy* och *språkpraktiker* och hur de hänger ihop med min forskning. Sedan presenterar jag tidigare undersökningar om temat. Jag kommer också att presentera begreppet *kommunikation inom lagsport* och tidigare forskningar gjorda om temat. Jag presenterar också olika kulturella kommunikationsskillnader gällande finländska människor och svenska människor.

2.1 Språkpolicy och språkpraktiker

Språkpraktiker och *språkpolicy* är begreppen som lätt kan förväxlas eftersom de handlar om mycket liknande frågor men deras förklaring skiljer sig från varandra. Speciellt språkpolicy har definierats på flera olika sätt eftersom det brukar undersökas från en viss synvinkel. Jag förklarar *språkpraktiker* allmänt och *språkpolicy* på den nivån som den berör min forskning.

Språkpraktiker (fin: *kielikäytänne*, eng. *language practice*) betyder ord-, ljud-, och grammatikval som en individ gör. Detta kan ske medvetet eller mindre medvetet (Spolsky 2004: 9). Språkpraktiker verkar inom en språkgemenskap som betyder en grupp med människor som har likadana normer och förväntningar gällande språkbruk. Språkgemenskaper kan till exempel vara ett samhälle, en grupp eller ett system (Kaplan & Baldauf Jr. 1997:2, Spolsky 2010: 39-56). Språkpraktiker är mer än bara ord, ljud eller grammatik eftersom de lyfter fram allmänna och vanliga skillnader i språkbruket mellan olika språkgemenskaper. Från språkgemenskapens språkpraktiker kan man identifiera hur språket och dess olika nivåer används i olika situationer (Spolsky 2004:9). Tolkningar av språkpraktiker är individuella eftersom ingen kan med säkerhet säga hurdan språkpraktik en grupp eller ett land har, eftersom tolkningar om språkpraktiker är olika för varje person och de påverkas av personliga känslor och upplevelser (Spolsky, 2004:9).

Språkpolicyer (fin. *kielen toimintaperiaatteet*, eng. *language policy*) är mer formella, mer planerade, ibland till och med nedskrivna aktiviteter angående språkbruk än språkpraktiker (Spolsky, 2014: 13). De kan till exempel vara ett officiellt dokument om operativa principer relaterade till språk för ett land, ett samhälle eller ett företag. Språkpolicyer beskrivs också

som lagar, idéer, praxis, bestämmelser eller regler som på ett djupare nivå innehåller uttal, lexikal val, grammatik, stavning och dåligt eller korrekt språk (Kaplan & Baldauf Jr. 1997:2, Spolsky 2010: 39-40). *Policy* är begrepp på högre nivå som inte är direkt identifierbara med till exempel tal, läsning eller skrivning, utan snarare med en viss vägledande princip (Pennycook 2010: 8). Språkpolicyer är ofta lättare att tolka än språkpraktiker. Särskilt om policyer är satt i skriftlig form, till exempel i officiella dokument eller handlingar. Även om policyer för språkbruket har skrivits ner garanterar det dock inte att dessa metoder fungerar eller genomförs på önskat sätt (Spolsky 2004: 11).

Språkpolicy, såsom språkpraktiker, verkar i en språkgemenskap. Språket definieras alltid i förhållande till rum och tid och det finns olika språkpolicyer i olika delar av världen, eftersom språkpolicyen inte bara påverkas av språket utan även av kultur, religion och geografiska och sociala sammanhang (Pennycook 2010: 130, Spolsky 2004: 39-56). Eftersom språkpolicy påverkas av kultur och geografiska sammanhang måste jag i denna undersökning ta hänsyn till att alla informanter kommer från Finland och endast bor i Sverige, där svenskarnas sätt att kommunicera och använda språket skiljer sig från finländarnas sätt. Finländarnas tystnad ställs ofta mot svenskarnas öppenhet och vilja att diskutera. Tystnaden kan i många andra länder betyda oförmågan att kommunicera, men det gör det inte i Finland (Anners & Thureson 2008: 24, 36; Lewis 1997:199).

I denna avhandling kommer jag att fokusera på språkpolicy och språkpraktiker med fokus på informanternas erfarenheter. Jag tar hänsyn till att det finns olika språkpolicyer i olika länder vilka i denna undersökning är Finland och Sverige men också mellan olika grupper vilka är de tre olika lag i olika städer i Sverige var informanter spelar i. Jag tar också i beaktande att det kan finnas kulturella och religionerna olikheter i sättet att kommunicera. Eftersom tolkningar om språkpolicyer och språkpraktiker är individuella, har alla informanter personliga erfarenheter, känslor och tolkningar om språkpolicy.

2.1.1 Tidigare studier om språkpolicy och språkpraktiker

Språkpolicyer och språkpraktiker har ofta undersökts i flerspråkiga miljöer. Språkpolicyen har undersökts bland annat i ett samlokaliserat daghem där fokuset har legat på hurdana språkpraktiker och -policyer lärare har, hur de agerar språkligt i daghemmet och vilka saker

påverkar deras språkval i ett tvåspråkig miljö (Sopanen 2022). Språkpraktiker har undersökts bland finska och finsktalande sköterskor som har arbetat i en flerspråkig miljö i Sverige. Syftet med denna undersökning har varit att utreda hurdana erfarenheter språkliga svårigheter har skapat hos informanter, som var L2(second language)- talare, och vilken typ av problem språket orsakar på arbetsplatsen och vilka faktorer som påverkar problemen (Sutinen 2020: 6-7).

I Finland är undervisningsspråket i skolorna enligt lagen om grundläggande utbildning (1998) huvudsakligen finska eller svenska. Detta är ett bra exempel på skriftlig språkpolicy och hur den påverkar språkets funktionsprinciper i praktiken. Dessa policyer kallas för *de jure*-policyer, som är skrivna i officiella dokument och styrda uppifrån. De policyer som framkommer i praktiker i verksamheten och som bevisar hur de *jure*-policyer fungerar i praktiken kallas för *de facto*-policyer (Shiffman 1996: 28; Sopanen 2022: 30). De *jure*- och *de facto*-policyer borde vara likadana eftersom då skulle språkpolicyer fungera i praktiken som planerat i dokumenten. Policyer automatiskt dock inte realiserar i praktiken även om språkpolicyer är skrivna ner i officiella dokument (Spolsky 2004: 11). Ett bra exempel är det samlokaliserade² daghem som undersökts i Sopanens (2022) studie eftersom det var inte utpekat som tvåspråkigt i de officiella dokumenten, men lärare introducerade flerspråkighet i miljön eftersom de hade möjlighet att göra det och det ansågs vara viktigt för verksamheten (Sopanen: 5,47).

I Sopanens undersökning påverkade lärarens egna språkbakgrund på deras språkpraktiker och därefter till dagens språkpolicy. Lärare ville alltid naturligtvis använda sin egen förstaspråk, som var antingen svenska eller finska. I situationen med barn med olik förstaspråk än lärare, ville lärare använda barnens förstaspråk. Valet för språket som lärare använde påverkades av vilken grupp av lärare arbetade med samt både lärarnas och barnens språkkunskaper och -bakgrunder. I vissa situationer var också lärarens egna värderingar och den kontextuella förståelsen den bidragande faktorn för språkval (Sopanen 2022: 92-93). Språkpolicy var mycket synlig i praktiken i daghemmet till exempel på det sättet att vissa gemensamma rum hade bestämts för att vara tvåspråkiga och de var utrustats med tvåspråkig material (Sopanen 2022:72).

²Begreppet *samlokaliserat* betyder gemensamma lokaler som är delat med människor från olika verksamheter (Khabout & Malkey 2016:2; Axelsson, Runo & Bihari Axelsson 2013). I Sopanens (2022) undersökning fanns det både svenskspråkiga och finskspråkiga elever på det samlokaliserat daghem.

Sutinen (2020) undersökte kvinnor från Finland som har bott i Sverige mellan 1 och 11 år. Studien visar att användningen av svenska som L2-språk väcker både positiva och negativa känslor - frustrerande, ångestfyllda och skrämmande känslor vid misslyckandet att använda språket rätt, men meningsfulla och glada känslor vid framgångsrika situationer. Känslor av framgång med att använda det andra språket (*second language*) är viktiga, eftersom de för med sig en känsla av tillhörighet och gemenskap. Vid användning av andra språk uppstår problem med till exempel ordförråd eller grammatik. Frukten för att bli missförstådd, svåra dialekter, fackspråk, förkortningar och för snabb talhastighet är faktorer som orsakar svårigheter (Sutinen 2020: 29-30).

Bristen på språkkunskaper kan utelämnas mycket av personens personlighet, eftersom det till exempel är svårt att visa empati på andra språk. Det är också svårt att förstå ironi och humor och berätta roliga skämt på ett språk man inte kan perfekt (Sutinen 2020: 34). Engelska används ofta som en återlösande funktion i situationer där man inte känner till rätta ord på svenska, eller när man försöker förbättra kommunikationen. Situationer av detta slag kan påverka människors identitet eftersom andra människor kan tycka att de är begåvade och att de inte har tillräckligt hög yrkeskunskap eftersom de inte kan det svenska språket perfekt (Sutinen 2020: 29-30). Miljön har en mycket stor roll för individens känsla av mening och välbefinnande. En positiv, stödjande och motiverande atmosfär på arbetsplatsen och hos kollegor hjälper att acceptera språkliga problem och ha mera motivation att utvecklas. En dålig miljö försvårar språkinläring (Sutinen 2020:35).

Min avhandling har många gemensamma drag med både Sopanens och Sutinens undersökningar. Denna avhandling behandlar både språkpolicy och språkpraktiker, eftersom ett innebandylag kan ha språkpolicyer i skriftlig form, vars syfte är att vägleda både individers och hela lagets kommunikationsmetoder. Dessa överenskomna språkpolicyer förekommer dock inte nödvändigtvis i lagets praktiker. Studien behandlar också finska idrottare som måste använda sitt andraspråk vilket kan påverka spelarnas personliga känslor och prestation i laget.

2.2 Kommunikation inom lagsport

Kommunikation inom sport har undersökts mycket eftersom det är mycket viktigt speciellt inom lagsport. De Jong (2018) har undersökt lagsport som skapare av mening och gemenskap inom lagsport. Fokuset ligger på kvinnliga idrottares egna erfarenheter om kommunikationens viktighet i lag. Carron och Eys (2012) har undersökt gruppdynamik inom sportlag och Walseth (2008) har undersökt social bindning inom ett lag med medlemmar som har invandrarbakgrund. Alla dessa undersökningar fokuserar på kommunikation inom lagsport men från olika synvinklar. Bra kommunikation är viktigt och gemenskap mellan lagmedlemmar har en stor roll för individens känsla av mening och välbefinnande (de Jong 2018: 2; Carron & Eys 2012: 341).

Förutsättning för bra gemenskap är bra kommunikation, förtroende, jämlikhet och respekt mellan individerna i laget (Walseth 2008: 9). Varje medlem i laget måste kunna kräva från andra lagmedlemmar och säga saker högt eftersom målet är att utveckla laget och varje spelare i det. Kommunikation därmed spelar roll i lagets inställningar för gruppmål. Utveckling sker däremot inte om det inte är möjligt att kräva mera av varje individ. Detta krävande fordrar uppmuntrande och konstruktiva ord samt diskussion mellan lagmedlemmar (Carron & Eys 2012:341-344).

Kommunikationsmetoder och -praktiker kan vara olika i olika lag. Vissa lag kan ha gester som kommunikationsverktyg som har övats i träningar som tränaren visar i matchen. I det här fallet vet alla lagmedlemmar vad de ska göra. Laget har ett "eget" språk, som andra lag inte förstår. Detta egna språk skapar en "vi och dem"-känsla för laget, vilket skiljer dem från andra lag och stärker enheten (De Jong, 2018:20; Carron & Eys 2012:344; Walseth 2008:4). Svag kommunikation mellan tränaren och lagmedlemmarna eller mellan lagmedlemmarna kan orsaka oklarheter och fåfånga fel i matcher som till exempel kan leda till att laget förlorar (Carron & Eys 2012: 341).

Lagets kommunikation påverkas av tiden som lagmedlemmarna tillbringar tillsammans. Ju mer tid individerna umgås med varandra desto större chans har de att stärka sina relationer och lära känna varandra bättre. Kommunikationen sker alltid mycket naturligare och lättare med personer som är bekanta. Anledningen till lagmedlemmarnas nära och starka relationer ses ofta som att lagmedlemmarna tillbringar så mycket tid tillsammans på träningar, matcher och fritiden. Tiden som spenderas på fritiden kan också stärka "vi och dem"-känslan eftersom inga utomstående bjuds in till lagets evenemang även om laget gör saker som inte

handlar om sport. "Vi och dem"- känslan är en mycket viktig känsla hos gruppen och dess medlemmar eftersom den skiljer gruppen från världen utanför (Walseth 2008: 13; De Jong 2018: 16, 27). Individer i laget som inte talar samma språk som andra kan lätt känna sig som utomstående, speciellt om kommunikationen inte lyckas med till exempel ett annat språk. I det här fallet kan individens tröskel att delta i lagets gemensamma evenemang öka och sociala kontakter sker inte annat än i träningar och i matcher. Detta är ett tema som behandlas i den här avhandlingen.

Enligt Carron och Eys (2012) finns det skillnader i kommunikation mellan heterogena och homogena lag. I heterogena lag finns det individer som har olika kulturella bakgrunder, olika förstaspråk eller olika religion än andra individer. Kommunikationen är naturligtvis starkare och effektivare i homogena lag eftersom individer brukar kommunicera med människor som är likadana som de (Carron & Eys: 343-344). I den här avhandlingen kommer jag att fokusera på idrottare som har olika kulturella bakgrunder och olika språk än majoriteten av laget. Dessa aspekter är dock förmodligen inte ett hinder för att hitta kommunikation, även om kommunikation kan skilja sig från de homogena relationerna i laget.

Bra kommunikation i laget möjliggör att varje individ kan känna sig viktig och meningsfull eftersom deras åsikter och kommentarer är viktiga. Lagsporter tillåter individer att stänga ute resten av världen och bara fokusera på nuet. Emotionellt stöd av lagmedlemmar stärker deltagarnas välmående och gemenskap i laget. Det ger deltagarna en känsla av att de är behövd. Gemensamt intresse för sporten spelar också en stor roll i social gemenskap (de Jong 2018: 27).

Språkpolicyer och språkpraktiker diskuteras inte nödvändigtvis i idrott på samma sätt som till exempel i skolor, eftersom fokus i idrotten är mer på individers idrottsliga färdigheter än på deras förmåga att kommunicera i ett lag. Inom lagsporter och speciellt inom innebandy delar spelarna samma utrymme, vilket gör det möjligt för dem att använda kroppsspråk istället för att faktiskt prata högt. Med gester och ansiktsuttryck kan man uttrycka tydliga åsikter, men på längre sikt lär man inte känna en annan person med enbart kroppsspråk på samma sätt som genom att prata.

3 MÅL, MATERIAL & METOD

I det här kapitlet kommer jag att redogöra för målen med den här studien. I avsnitt 3.1 redogör jag för undersökningens syfte och forskningsfrågor. Jag kommer också att presentera en hypotes för studien. I avsnitt 3.2 presenterar jag forskningsmaterialet och hur materialet samlades in samt presenteras temaintervjun och informanterna. I avsnitt 3.3 redogör jag för avhandlingens analysmetod och i avsnitt 3.4 presenteras undersökningens etiska synpunkter.

3.1 Undersökningens syfte och forskningsfrågor

Syftet med studien är att analysera hurdana språkpolicyer och språkpraktiker (se avsnitt 2.1) det finns i innebandylag med spelare som har olika förstaspråk. Tanken är att få information om hurdana språkliga val det görs inom lag och hur dessa val påverkar spelarens egna känslor, kommunikationssätt, erfarenheter och prestation i laget. Jag vill fokusera på språkpolicyer och språkpraktiker eftersom kommunikation är grunden för all framgång och det skapar förtroende mellan människor, vilket är viktigt i lagsporten. Detta förtroende skapar ytterligare interaktion och kommunikation (Johansson 2011: 32).

I undersökningen syftar jag till att få svar på följande forskningsfrågor:

1. Har lagen språkpolicy eller språkpraktiker?
 - a. i så fall hurdana?
2. Vad betyder språkpolicy och språkpraktiker för laget?
3. Vad betyder språkpolicy och språkpraktiker för spelarens egen prestation såsom hon upplever det?

Jag antar att jag kommer att få varierande svar på mina forskningsfrågor eftersom i ett lag har varje individ en stor roll och alla individer påverkar lagets verksamhet och atmosfär. Även en liten förändring i laget förändras verksamheten. En sådan liten förändring kan till exempel vara att det kommer en ny spelare i truppen. Om gruppmedlemmar är identiska, är grupper identiska (Carron & Eys 2012:5). Detta kan dock inte hända eftersom människorna är olika. Det är därför omöjligt att det finns flera identiska lag i världen som har exakt likadan språkpolicy och språkpraktiker. Forskningsfrågorna inkluderar även spelarnas personliga

upplevelser och varje spelare upplever känslor och situationer personligen och dessa känslor påverkas av spelarens personlighet och personliga egenskaper. Av dessa skäl tror jag att jag kommer att få olika svar på mina forskningsfrågor.

3.2 Material

Materialet för undersökningen består av tre *semistrukturerade temaintervjuer*. I en semistrukturerad intervju är forskningsfrågorna desamma i varje intervju, men deltagarna har friheten att svara på dessa frågor med sina egna ord (Hirsjärvi & Hurme 2008: 47). Intervjun valdes som metod för insamling av materialet, eftersom det var det lämpligaste sättet att skapa en interaktiv situation där intervjupersoner ges möjlighet att svara fritt på frågor som gäller deras egna erfarenheter. Det ger också möjlighet för informanter att förklara motiven för svaren (Hirsjärvi & Hurme 2008: 35). Valet av metod för insamling av material påverkades också av frågornas natur. Intervjun har också sina baksidor eftersom informanternas svar kan påverkas till exempel av deras tendens att ge socialt önskvärda och acceptabla svar istället för att ge ärliga och direkta svar (Hirsjärvi & Hurme 2008: 35). Av denna anledning kan svar och forskningsresultat inte analyseras utan att ta hänsyn till detta.

I en temaintervju fokuseras intervjun på ett visst eller vissa teman som diskuteras (Hirsjärvi & Hurme 2008: 47-48). Istället för att samla in detaljer syftar temaintervjun till att få den mest relevanta informationen om temat. Detta minskar forskarens roll i intervjusituationen och skapar ett bättre utrymme för intervjupersonen att få fram sin egen röst (Hirsjärvi & Hurme 2000: 48). I den här avhandlingen var intervjuernas teman språkpraktiker och språkpolicyer i idrottslag.

De tre intervjuade kvinnliga idrottarna spelar och bor i Sverige men alla är ursprungligen från Finland och har finska som förstaspråk. Deltagarna spelar i Svenska Superligan men i olika lag och i olika städer. Alla spelare har också olika språkliga bakgrunder och färdigheter men alla har studerat svenska i skolan. Informanterna är alla olika åldern. Jag kommer att hänvisa till deltagarna vid namnen informant 1, informant 2 och informant 3 i den här avhandlingen. Antalet finländska kvinnliga spelare i Svenska superligan var totalt 11 i fem olika lag under säsongen 2022-2023 (SSL 2023). Av denna anledning var det inga problem med att välja deltagarna.

Insamling av materialet började genom att jag skickade ett meddelande via Instagram-appen till fem olika möjliga informanter. I meddelandet berättade jag om undersökningens temat och säkerställde att jag hade kontaktat rätt person. Jag fick snabbt svar av tre intressanta deltagare och vi bokade tiden för intervjun. Intervjuer hölls via videotjänsten Zoom av praktiska skäl eftersom informanter bor i Sverige. Intervjuerna spelades in med hjälp av Zoom-applikationen och, för säkerhets skull, med telefonens inspelningsprogram. Intervjuerna hölls på finska eftersom informanter hade finska som förstaspråk och jag ville ge dem möjlighet att berätta om sina erfarenheter och svara på frågor på sitt eget förstaspråk. Informanter fick dock möjlighet att välja på vilket språk de ville delta i intervjun. Intervjuerna har översatts till finska av mig. Den ursprungliga avsikten var att intervjua fyra olika idrottare men de tre intervjuerna gav tillräckligt omfattande och mångsidigt material så den fjärde intervjun var inte längre nödvändig för denna avhandling.

Intervjuerna varade mellan 25-35 minuter och de bestod av nio intervjufrågor (se bilaga 1) som var indelade i tre olika delar. En del innehöll två till tre (2-3) frågor. Intervjufrågorna handlade om informantens språkbakgrund och kompetens, om lagets möjliga språkpolicy och språkpraktiker och om informanternas egna tankar, erfarenheter och känslor av lagets språkpolicy och språkpraktiker.

3.3. Analysmetod

I denna avhandling har innehållsanalys använts som analysmetod för materialet. Innehållsanalysen valdes som metod för analys av materialet, eftersom den är väl lämpad för analys av kvalitativ forskningsmaterial vars syfte är att få en helhetssyn på informanternas egna erfarenheter (Tuomi & Sarajärvi 2018:104). Eftersom jag i den här avhandlingen fokuserar på informanternas egna erfarenheter och synpunkter på deras lagets språkpolicyer och språkpraktiker, är innehållsanalysen mycket passande analysmetoden. Syftet med innehållsanalysen är att skapa en tydlig beskrivning bara av det fenomen som studeras och att lämna allt överflödigt utanför studien. (Tuomi & Sarajärvi 2018:104).

Jag analyserade materialet genom att lyssna på intervjuerna och transkribera dem. Jag sedan gjorde egna markeringar på det transkriberade materialet, som hjälpte mig att lyfta fram de

viktigaste sakerna från intervjuerna. Jag kategoriserade materialet enligt forskningsfrågorna för jag kände att det hjälpte mig att uppfatta och tolka informanternas svar. Jag kopplade olika svar i intervjuerna till olika forskningsfrågor och ville fånga både liknande och olika upplevelser av kommunikationen. Jag kommer att analysera svaren och teman i kapitel 4.

3.4 Etiska synpunkter

Denna avhandling följer forskningens etiska principer. Dessa inkluderar skyddet av integriteten för de personer som undersöks och rätten för de personer som undersöks att vara och agera som jämställda medlemmar av samhället (Finlands Samhällsvetenskapliga Dataarkiv 2023). I denna avhandling delar informanter deras personliga känslor och erfarenheter och för att bevara anonymiteten hos dem berättas inte deras namn, exakt ålder eller lag och stad de spelar i. Jag utelämnar även de andra utländska spelarnas nationaliteter, om de är från ett annat land än Sverige, så att personer eller laget inte kan identifieras och personernas anonymitet bevaras. Dessa är dock inte relevanta frågor i denna avhandling och att ta upp dem skulle förfölja deltagarnas privatliv. Forskningstillståndet gavs muntligt av informanterna i början av intervjun. Alla informanter var över 18 år gamla så jag behövde bara deras eget tillstånd att delta i undersökningen. Informanterna informerades också att materialet behandlas och förvaras konfidentiellt under undersökningens gång och det förstörs när den inte längre behövs senast våren 2025.

4 RESULTAT

I det här kapitlet kommer jag att gå igenom resultaten av avhandlingen utifrån intervjuerna och svara på forskningsfrågorna. Jag har delat materialet i tre olika delar som jag kommer att redogöra för i resultaten med citaten från intervjuerna. I avsnitt 4.1 går jag igenom det första temat som handlar om informanternas egna språkbakgrunder och -färdigheter och även om det svenska språkets betydelse. I avsnitt 4.2 behandlas lagens språkpolicy och språkpraktiker och vad betyder det för laget utifrån informanternas perspektiv. Sedan analyserar jag informanternas egna erfarenheter och tankar om lagets språkpolicy i avsnitt 4.3. Det sista temat; språkpolicens och språkpraktikernas betydelse för spelarens egen prestation kommer jag att analysera i avsnitt 4.4.

4.1 Spelarens språkbakgrund och det svenska språkets betydelse

Det första temat i intervjuerna var hurdana språkkunskaper och färdigheter informanterna har i svenska. Språkkunskaper i det svenska språket var inte en forskningsfråga, men jag anser att den fungerar som en påverkande faktor i informanternas slutliga upplevelse av lagets språkpolicyer och språkpraktiker och därför kände jag att det är viktigt att lyfta fram denna information. I citaten nedan berättar informanterna om sina egna personliga språkkunskaper i förhållande till svenska språket, samt vad de egna språkkunskaperna består av.

- (1) Jag har inte studerat så mycket och kan inte så bra (---) jag har aldrig varit en fruktansvärt motiverad språkstudent, jag har alltid drömt om att åka till Sverige för att spela men på svensklektionerna lyssnade jag inte (informant 1)
- (2) Det (svenska språket) är ganska bra, jag hörde det ganska mycket när jag var liten (---) jag har självklart studerat i skolan men jag skulle inte säga att det är perfekt, jag säger att jag klarar med det (---) jag har bott fyra år i Schweiz och kan bra tyska som är ännu starkare än svenska (informant 2)
- (3) Jag är från [ett stad] som är ett tvåspråkig stad men jag har alltid varit enspråkig ändå (---) när jag studerade i ett finskspråkig stad i fyra år behövde jag egentligen inte svenska där och jag glömde mycket av det (...) nu är jag ganska flytande (informant 3)

Informanternas olika språkkunskaper hade tydligt påverkats av saker från barndomen samt platserna där de hade bott och och språket som används i dessa områden. Informanter 2 och 3 hade haft kontakt med det svenska språket sedan barndomen eftersom informant 2 hade hört svenska bland svensktalande släktingar (se citat 2) och informant 3 var född i en tvåspråkig stad (se citat 3). Informant 2 och 3 hade kommit i kontakt med språket sedan barndomen och det verkade att de hade bättre språkkunskaper än informant 1 som hade därmed sysslat med det svenska språket bara i skolan. Även om informant 1 hade drömmen om att få spela i Sverige som yttre motivation hade det inte påverkat hennes motivation på svenskalektionerna (se citat 1). Informanter delade också deras tankar om att flytta till Sverige. Att flytta till ett nytt land kan vara väldigt spännande och till och med skrämmande, speciellt om man inte talar landets språk.

(4) När jag flyttade var jag inte stressad även om jag visste att jag kan inte språket men jag hade en stor tro på mig själv att jag kom hit för att spela och inte för att prata (informant 1)

(5) Det handlade inte om språkkunskaper men jag var lite nervös hur skulle jag klara mig med rikssvenska men språket var inte ett hinder (informant 2)

Informanterna upplevde flytten till Sverige på ungefär samma sätt och ingen av dem upplevde att språkkunskaperna hade stor betydelse för deras flyttning. Informanterna 1 och 2 påpekade att den största anledningen till att flytta till Sverige var förmågan att spela innebandy, och inte språket (se citat 4 och 5). Informant 3 för sin del verkade vara förväntansfull och ivrig att lära sig språket mera, vilket kan analyseras från citaten nedan (se citat 6).

(6) Nej verkligen, det är skönt att lära sig nya språk (---) jag har spelat en säsong i Schweiz så då klarade jag (...) på ett sätt hade jag redan upplevt det så det var inte längre skrämmande (informant 3)

Bra språkkunskaper i svenska kunde ha påverkat att svenska språket inte påverkade beslutet särskilt mycket hos informant 2 och 3, samt att båda hade tidigare flyttat utomlands på grund av innebandy (se citat 6). Tidigare erfarenhet hjälper förstås att hantera förändringar och det kan analyseras genom att informanterna betonade det för denna fråga.

4.2 Lagets språkpolicy och språkpraktiker

I det här kapitlet kommer jag att analysera första forskningsfrågan som var "Har laget språkpolicy eller språkpraktiker och i så fall hurdana?". Jag delar frågan i två teman: eventuell språkpolicy och eventuella språkpraktiker som kommer att gå igenom nedan. I avsnitt 4.2.1 behandlar jag lagets eventuella språkpolicy och i avsnitt 4.2.2. lagets möjliga språkpraktiker.

4.2.1 Eventuella språkpolicyer i innebandylag

Av svaren om språkpolicy kan man analysera att inte alla idrottslag har en explicit eller föreskriven språkpolicy. Bara i informant 1:s situation var språkpolicyen en särskilt utformad regel för en viss grupp. I detta fall fungerade laget som grupp och regel som bestämde i språkpolicy gällde bara de individer som tillhörde laget. Regeln handlade bara om val av språk som används och inga exakta regler gavs, till exempel om dåligt eller bra språk (se citat 7).

- (7) Faktiskt när jag erbjöds kontraktet fick jag veta att laget har en policy att alla lär sig svenska och alla pratar svenska, självklart hjälper alla att förstå först men man måste lära sig, det var det vi började med (informant 1)

När det gäller informanterna 2 och 3 hade lagets språkpolicy inte avtalats separat, men möjligen hade antagandet varit att svenska skulle användas, då informant 2 inledningsvis sa att hon var nervös för hur hon skulle klara sig med rikssvenskan (se citat 5). Informanterna 2 och 3 var förmodligen redo att prata svenska i Sverige. Informanternas egna språkkunskaper kunde ha påverkat att de hade inte diskuterats om officiell språkpolicy, eftersom både informant 2 och 3 kunde svenska skapligt eller väl. Att språkpolicyen hade inte diskuterats kan också påverkas av det att informanter har flyttat till Sverige eftersom de är innebandyspelare på hög nivå och inte för att de är bra på svenska. Informanterna har troligtvis tänkt mera på hur de kommer att klara sig på planen och inte så mycket med språket. Även om språkpolicyer inte överenskomms separat, betyder det inte att de inte existerar, eftersom de kan förekomma implicit i språkpraxis (Spolsky 2004:13). Lagets språkpolicyer kan i så fall vara bara i synlig form och komma fram genom språkpraktiker.

4.2.2 Eventuella språkpraktiker i innebandylag

I det här kapitel kommer jag att analysera hurdana språkpraktiker informanterna hade i sina innebandylag. Även om endast i laget där informant 1 spelade hade språkpolicy diskuterats i förväg, kan olika policyer ändå uppstå genom språkpraktiker. I följande citaten beskriver informanterna hur tränare och andra medlemmar i laget använder språket i lagets gemensamma situationer och hur informanterna kommunicerar med andra lagmedlemmar.

(8) Vi (laget) kommunicerar bara på svenska (...) Om jag umgås eller pratar med någon eller en mindre grupp, så används ofta engelska (...) saker översättas till engelska för mig så att jag förstår bättre och faktiskt för tillfället översätter ingen åt mig längre, jag klarar mig med vad jag kan (informant 1)

Informant 1 lagets språkpolicy (se citat 7) var synlig i verkligheten (se citat 8), vilket inte alltid är självklart (Spolsky 2004: 11). Även om regeln i laget var explicit, kom det inget straff för att "bryta" den. Av detta kan vi analysera att det viktigaste i laget är att alla förstår vad som diskuteras och regeln om att använda bara svenska skapades till exempel för att skapa en känsla av gemenskap i teamet, men inte som det absolut enda möjliga språket att kommunicera.

(9) Främst på svenska sen ibland på engelska (---) (personliga diskussionen) håller på svenska (...) om jag snabbt behöver förklara något inför hela laget, använder jag engelska eftersom det är snabbare och enklare (informant 2)

(10) Främst på svenska, men vi har haft ganska många utländska spelare och speciellt om det har kommit en ny utlänning så pratar de alltid engelska (---) jag pratar bara svenska nu, och från början försökte jag bara prata svenska även om jag på den tiden använde mer engelska, men nu mer och mer svenska (informant 3)

Från citaten ovan kan det tolkas som att alla informanter har liknande språkpraktiker i sitt lag; engelska är det gemensamma språket som används om inget annat gemensamt språk kan hittas. Men alla hade också ett tydligt samband; kommunikationsspråket är huvudsakligen

svenska. Informanter påpekar att de i början hade svårare än numera för att gå med i ett nytt lag och träffa nya människor är alltid lite spännande även om de pratar samma språk. Engelska kan antas vara ett mer naturligt och enklare språk för informanterna 1 och 2, då de säger att de fortfarande använder det om de inte kan säga saker på svenska (se citat 9 och 10). Informant 3 kan tolkas däremot vara väldigt motiverad att lära sig det svenska språket, som kom upp tidigare i analysen (se citat 6), eftersom hon har från början försökt använda bara det svenska språket.

4.3 Erfarenheter och tankar om språkpolicy och språkpraktiker

Andra forskningsfrågan i avhandlingen handlade om vad språkpolicy och språkpraktiker betyder för laget. I citaten nedan berättar informanterna om deras egna erfarenheter om hur språkpolicy och språkpraktiker påverkar laget och dess medlemmars beteende mot varandra. Detta begrepp kommer jag att analysera efter citaten.

- (11) Det finns sådana spelare som kommer inte ens och pratar eftersom deras engelska är inte så bra och därför finns det ett språkhinder (informant 1)

- (12) Alla förstår engelska att om man själv vill prata engelska kan någon svara på svenska men de här människor kommer inte och närma sig på fritiden eller frivilligt (---) Ibland var jag tvungen att tvinga mig in i konversationer genom att säga att hej, ja, jag kan redan svenska att du kan ta med mig i det här (informant 3)

Språkliga barriärer kan tolkas utifrån svaren från informanterna 1 och 3 (se citat 11 och 12). Både hade haft erfarenheter att de svenska spelare som kan inte engelska var inte så ivriga att lära känna informanter eftersom de kanske litade inte på sina egna språkkunskaper och kände att det inte fanns något gemensamt språk mellan dem. Svenskarna hade också ibland underskattat finnarnas språkkunskaper och av den anledningen inte tagit med spelaren i diskussioner som kan se från citaten ovan (se citat 12). Informant 2 hade å andra sidan upplevt att svårigheten att komma in i laget hade varit eftersom hon var en utlänning och språket hade ingenting att göra med saken (se citat 13).

- (13) Ja jag vet inte om det är språket eller det faktum att jag är utlänning i allmänhet men vi har också ett ganska tätt lag de har spelat tillsammans länge så det har varit svårt att komma in i laget (informant 2)

Detta kunde ha påverkats bland annat av lagmedlemmarnas fördomar om utländska spelare, av spelarnas blyghet eller oviljan att lära känna nya spelare. Det kan vara svårt att komma in i ett väldigt tajt lag, eftersom spelarna känner varandra och redan litar bra på varandra. Sådana svåra situationer som informanterna hade upplevt påverkar definitivt lagets enhet och skapar interna grupper inom laget. I det här fallet fungerar inte kommunikationen i laget på det bästa sättet och förtroendet mellan vissa spelare är svagt.

En betydande faktor för att informanterna hade haft svårigheter med kommunikation kan också vara att varje informantens lag var heterogena eftersom det fanns andra utländska spelare och informanterna var inte de enda som hade någon andra förstaspråk. Dessa andra spelare var antingen finska eller från andra delar av Europa. I citaten nedan berättar informant 3 om sina tankar om att ha andra utlänningar i samma lag.

- (14) Om man går ensam till ett lag där det bara finns svensktalande så sker anpassningen mycket snabbare eftersom man måste använda svenska språket (...) när man har en vän från Finland är det lite säkrare att ha någon man kan prata finska med (informant 3)

Informant 3 ansåg att det skulle ha varit lättare och snabbare att komma in i laget om det inte skulle ha funnits en annan finländare (se citat 14). Den här idén stödjer Carrons och Eys (2012) uppfattning att ju mer homogent laget är, desto bättre är kommunikationen (Carron & Eys: 343). Å andra sidan hade stödet från en annan finländare varit trevligt och kanske gjort det lättare att komma med i laget (se citat 14). I nästa citat berättar informant 1 hur till exempel närvaron av en annan utländsk spelare i laget kan göra situationen lite lättare.

- (15) Så vi har en [utlänning] här och hon har kommit samtidigt som jag och vi är på samma linje med språket och vi ser på varandra på ett sådant sätt att nu förstod vi ingenting av det här (informant 1)

Från citat 15 kan analyseras att bara närvaron av en annan utlänning och vetskapen om att spelaren inte nödvändigtvis är den enda som inte förstår allt kan vara viktigt för att tillhöra laget. Informant 1 tar ögonkontakt med den andra utländska spelaren och på det sättet visar de

varandra med gester att de upplever situationen likadant (se citat 15). Detta kan ge en känsla av säkerhet och en känsla av att inte vara den enda "utomstående". Informant 3 ger istället en positiv effekt från ett heterogent team i citatet nedan.

- (16) Det har varit riktigt kul när det har funnits andra nationaliteter, jag har till exempel försökt lära mig [ett språk] med [utländska spelare], och svenskarna gillar att vi pratar finska med varandra, de tycker att det låter roligt (informant 3)

Svaren kan tolkas som att humor och roliga situationer ger mycket avslappning i lagandan, även om man inte nödvändigtvis pratar samma språk med alla (se citat 16). Sådana situationer kan vara mycket viktiga för att skapa en positiv och god laganda.

4.4 Språkpolicens och språkpraktikernas betydelse för spelarens egen prestation

Den tredje forskningsfrågan i avhandlingen var "Vad betyder språkpolicens och språkpraktiker för spelarens egen prestation såsom hon upplever det?" Eftersom kommunikationen kan vara svag på grund av språkbarriärer kan detta påverka självbilden hos spelarna i laget. I följande citaten berättar informanter hur språket påverkar deras identitet i laget.

- (17) Det är riktigt frustrerande eftersom jag är van vid att jag alltid har haft en stor roll när det gäller laganda och allt annat, och nu kan jag inte säga något (...) det har varit ganska svårt för mig att acceptera denna fråga (informant 1)
- (18) Det tar längre tid att vara sig själv på ett annat språk förstås och jag känner (...) att man inte kan vara helt sig själv även om jag pratar svenska ganska bra och jag klarar mig (...) man kommer alltid vara dig själv när man inte får operera eller samtala på ditt modersmål (---) det ger en viss sorts osäkerhet att jag kanske är lite mer avstängd i början (informant 2)
- (19) Jag vill vara med och prata och kommentera men jag var tvungen att börja med att lyssna och det var lite jobbigt på mitt sätt och jag märker att jag inte kan uttrycka mina egna känslor eller min egen (personlighet) på ett främmande språk (...) att egen personlighet inte kommer fram i början (informant 3)

Informanter 1 och 3 påpekade att de är väldigt pratsamma personer och tycker om att kommunicera med laget men eftersom de inte hade kunskapen att förstå allt vad andra lagmedlemmar sade var de tvungna att bara följa med och lyssna (se citat 17 och 19). Enligt informant 1 var det till och med svårt att acceptera det nya "identitetet" i laget (se citat 17). Svaren kan tolkas som att språket och möjligheten att kunna kommunicera med andra lagmedlemmar verkligen är viktigt i ett idrottslag. Den här tolkningen stöds också av citat 20 där informant 1 berättar hur viktigt det är i hennes åsikt att varje individ i teamet kan uttrycka sig (se citat 20).

(20) Det är så otroligt viktigt och man kan inte ens förstå hur viktigt det är innan man kommer hit och upplever det (informant 1)

Informanten nämner faktumet att hon inte hade förstått problemet med kommunikation innan hon började spela med spelare med olika förstaspråk (se citat 20). Känslan av att personligheten inte kommer fram och att man inte kan vara helt sig själv är jobbig och till och med skrämmande. Informanter 1 och 3 påpekade att de är väldigt pratsamma personer och tycker om att kunna kommunicera med laget men eftersom de inte hade kunskapen att förstå allt vad andra lagmedlemmar sade var de tvungna att bara följa med och lyssna. (se citat 17 och 19) Enligt informant 1 var det till och med svårt att acceptera det nya "identitetet" i laget (se citat 17).

Språkpolicyn och språkpraktiker kan också påverka informanternas sätt att agera på planen vilket är väldigt beklagligt, eftersom spelare har flyttat till Sverige för att spela innebandy på grund av sina goda färdigheter. I följande citaten berättar informanter vilken typ av effekt språket haft på deras spelskicklighet.

(21) Jag kan inte ge instruktioner på planen som jag skulle vilja och det verkar som att jag fortfarande inte kan vara exakt vad jag skulle vara i Finland och kan inte ge samma som jag har kunnat ge i andra lag, jag kan inte ge detsamma här på grund av språket, men det kommer nog senare (informant 1)

- (22) Först var det svårt eftersom jag måste styra spelet och det i Finland kommer automatiskt och snabbt (...) jag var alltid sen med att reagera på situationen (informant 3)

Informanterna 1 och 3 hade upplevt liknande känslor och svårigheter i spelet eftersom de inte kunde styra spelet och på så sätt hjälpa andra lagmedlemmar på plan (se citat 21 och 22). Kommunikationen är lika viktigt på plan som i omklädningsrum och på fritiden men informanterna upplevde inte kommunikation som omöjlig, de kände bara att de behövde mer tid för att vänja sig vid situationen (se citat 18). Svårigheter med språket hade dock inte påverkat spelet av alla spelare, som till exempel informant 2, som trodde att hennes långa erfarenhet hjälpte henne i situationen hon förstod inte alla instruktioner (se citat 23).

- (23) Det (språket) påverkar inte mitt personliga arbetet (...) jag har spelat så länge och spelet är likadant överallt oavsett vilket språk de är (...) upplevelsen hjälper och det spelar ingen roll om jag förstår inte allt (informant 2)

Informanternas personliga inställning till spelet, nya skrämmande situationer, språkbarriärer och motgångar kan delvis ses i hur spelaren upplever situationerna, där dessa saker uppstår. Denna analys kan ses till exempel i informantens citat 21, där hon talar om svåra situationer men ändå anser framtiden mera positiv (se citat 21). Spelarens positiva attityden kan också ses i citat 16, där informanten trivs i gemenskap med flera nationaliteter, även om det också är orsaken till svårigheter ibland (se citat 16).

5 SAMMANFATTANDE DISKUSSION

Syftet med denna avhandling var att utreda hurdana språkpolicyer och språkpraktiker det kan finnas i ett innebandy-lag med spelare från olika kulturer och med olika förstaspråk. Dessutom försökte jag analysera vad dessa möjliga språkpolicyer och språkpraktiker betyder för laget och dess individer. I avhandlingen har jag också undersökt vilken typ av tankar och känslor dessa möjliga språkpolicyer och språkpraktiker orsakar hos spelarna och hur språket påverkar deras egen prestation i laget.

Tidigare forskning i ämnet har visat att språkpolicyer kan vara väldigt olika; vissa kan vara regler utarbetade i officiella dokument som följs strikt, och vissa kan utformas utifrån språkpraktiker inom en grupp eller ett samhälle (Kaplan & Baldauf Jr. 1997, Spolsky 2010). Tidigare studier stödjer resultaten av denna avhandlingen av språkpolicyer och språkpraktiker väl, och det fanns inte motsägelser.

Resultaten av denna avhandling visar att olika idrottslag verkar ha olika språkpraktiker och språkpolicyer. Resultaten visar också att språkpraktiker påverkas av individer i gruppen. Varje individs personliga egenskaper såsom språkkunskaper, personlighet, motivation och inställning till situationer påverkar de språkpraktiker som uppstår i laget. Egna språkkunskaper påverkar lagets språkpraktiker på så sätt att ju bättre man kan lagets gemensamma språk, desto lättare är det att kommunicera och uttrycka sig i laget.

Individerna i laget med sina språkkunskaper påverkar språkpolicyer och språkpraktiker på ett sådant sätt att om en betydande del av teamet har samma förstaspråk så är det det språk som används i teamet. Om det finns många individer i laget med olika förstaspråk är det troligt att laget har flera språk att kommunicera i olika situationer. Så länge det finns åtminstone någon form av kommunikation i laget kan medlemmarna få en känsla av betydelse och enhet. Lagets språkpraktiker kan uppstå mellan hela gruppen eller till och med mellan några individer inom gruppen, om individer har ett gemensamt språk som bara de använder. Sådan kommunikation kan i sin enkelhet till exempel vara gester och kroppsspråk mellan utländska spelare i laget eller att två finska spelare pratar finska tillsammans i ett svenskspråkigt lag. Resultatet visade att individens personlighet påverkar lagets språkpolicyer och språkpraktiker på ett sådant sätt att kommunikationen i laget full av sociala och pratsamma människor är annorlunda än i lag

vars individer är tysta och blyga. Resultaten av avhandlingen lyfter också fram vikten av kommunikation i ett idrottslag och hur otillräcklig interaktion till och med påverkar en spelarens identitet och självbild.

I denna avhandling framkom inte kulturskillnaderna mellan Finland och Sverige så mycket, vilket jag antog skulle komma fram tydligare. Anledningen till detta kan dock vara att i informanternas lag fanns det många andra nationaliteter och kulturer än finska och svenska. De andra spelarna i informanternas lag är verkligen något som jag kunde ha tagit upp bättre i den här avhandlingen eftersom jag märkte att de andra utlänningarna som spelade i informanternas lag påverkade språkpraktiker och språkpolicy och därmed också lagens uppfattningar och tankar om dem. Detta är en synvinkel från vilket detta temat kan studeras mer i framtiden. En annan fråga som jag kunde ha fokuserat bättre i avhandlingen är lagmedlemmarnas och informanternas språkpraktiker utanför lagets gemensamma tid, till exempel på fritiden. I den här studien hade jag kunnat lyfta fram nya perspektiv på individers uppfattningar och känslor, särskilt i relation till lagets gemenskap och gruppanda.

Min kandidatavhandling bidrar till forskningsfältet genom att lyfta fram vikten av idrott, samt vikten av varje individs välmående inom lagidrott, där fokus ofta ligger på lagets framgång. Att vara en del av ett idrottslag kan vara en människas största möjlighet att skapa viktiga och solida relationer som håller hela livet. Denna studie belyser hur viktigt språk kan vara i en lagsport och hur kommunikation och att skapa sociala relationer aldrig bör försummas.

LITTERATUR

- Anners, M., & Thureson, I. 2008. *Pladdrande svenskar och tystlåtna finnar: En teoretisk analys av utmaningar för en gemensam organisationskultur*.
<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:114057/FULLTEXT03>
- Axelsson, R & B. Axelsson, S. 2013. *Om samverkan: för utveckling av hälsa och välfärd*.
Lund: Studentlitteratur
- Carron, A. V., & Eys, M. A. 2012. *Group dynamics in sport* (Fourth edition.). Fitness Information Technology.
- Clarkeburn, H., & Mustajoki, A. 2007. *Tutkijan arkipäivän etiikka*. Vastapaino.
- de Jong, A. 2018. *Lagsporten som skapare av mening: En socialpsykologisk studie om social gemenskap inom lagsport*.
<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1223151/FULLTEXT01.pdf>
- Finlex. 2023. Lag om grundläggande utbildning. 1998.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628#L4P10> (Hämtad: 15.5.2023.)
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2008. *Tutkimushaastattelu: teemahaastattelun teoria ja käytäntö*. Helsinki: Gaudeamus, Helsinki University Press.
- Hoye, R., Nicholson, M., & Brown, K. 2012. *Involvement in sport and social connectedness* i Sociological of sport. Vol. 50 (1) 3-21.
<https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1012690212466076>
- Institutet för språk och folkminnen 2021. *Den flerspråkiga individen*.
<https://www.isof.se/lar-dig-mer/kunskapsbanker/lar-dig-mer-om-flersprakighet/den-flersprakiga-indviden> (Hämtad: 18.5.2023.)
- International Floorball Federation (IFF). 2022. *Rankings; IFF rankings in adult WFC*.
<https://floorball.sport/iff-events/rankings/> (Hämtad: 26.3.2023.)
- Johansson, M., Nuolijärvi, P., & Pyykkö, R. 2011. *Kieli työssä: Asiantuntijatyön kielelliset käytännöt*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Kaplan, R. B., & Baldauf, R. B. 1997. *Language planning from practice to theory* (Vol. 108). Multilingual Matters
- Khabout, K., & Malkey, I. 2016. *Samlokalisering-underlätta eller belasta?: En kvalitativ studie av hur samverkan fungerar och upplevs av olika yrkesgrupper som arbetar utifrån Södertäljemodellen*
<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1073393/FULLTEXT01.pdf>

- Lewis, Richard D. 1997. *När kulturer krockar: arbeta och verka över gränserna*. Stockholm: Svenska förl.
- Linell, P. 1998. *Approaching dialogue: Talk, interaction and contexts in dialogical perspectives*. Amsterdam: John Benjamins.
- Pennycook, A. 2010. *Language As a Local Practice*, Taylor & Francis Group. ProQuest. Ebook Central.
<https://ebookcentral.proquest.com/lib/jyvaskyla-ebooks/detail.action?docID=496372>.
- Seitamaa-Hakkarainen, P. 2014. *Kvalitatiivinen sisällönanalyysi*- en artikel i MetodixOy. Forsknings- och utvecklingscentrum Metodix Oy.
<https://metodix.fi/2014/05/19/seitamaa-hakkarainen-kvalitatiivinen-sisallon-analyysi/> (Hämtad 9.2.2023.)
- Sopanen, P. 2022. *Språköverskridande policy och verksamhet på ett samlokaliserat daghem*. JYU dissertations
https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/82654/978-951-39-9192-0_vaitos17092022.pdf?sequence=4&isAllowed=y
- Sutinen, E. 2020 *Hurdana språkliga utmaningar har finska sköterskor haft i Sverige?*
<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/69130/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-202005223383.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Svenska Superligan 2023. *SSL Dam*. <https://www.ssl.se/> (Hämtad 10.2.2023.)
- Tuomi, J., & Sarajärvi, A. 2018. *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi* (Uudistettu laitos.). Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Utbildningsstyrelsen. 2014. *Grunderna för läroplanen för grundläggande utbildning*
https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf (Hämtad: 20.5.2023.)
- Virtanen, A., & Raitaniemi, M. 2019. *Työelämän kielikäytänteet monikielisissä yhteisöissä*. I T. Saarinen, P. Nuolijärvi, S. Pöyhönen, & T. Kangasvieri (red.), *Kieli, koulutus, politiikka: Monipaikkaisia käytänteitä ja tulkintoja*, 231-255. Vastapaino.
- Walseth, K. 2008. *Bridging and bonding social capital in sport—experiences of young women with an immigrant background*, *Sport, Education and Society*, 13:1, 1-17, DOI: [10.1080/13573320701780498](https://doi.org/10.1080/13573320701780498)

BILAGOR

BILAGA 1: INTERVJUFRÅGOR

Haastattelurunko:

1. Kielitaito + kielitausta

1. Millainen ruotsin kielen osaaminen sinulla on?
-Osaatko eritellä, mitkä asiat ovat olleet kaikista helpompia/vaikeimpia?
2. Oletko käyttänyt ruotsin kieltä Suomessa asuessasi?
-Jos olet, missä tilanteissa?
-Jos et, mistä uskot tämän johtuvan?
3. Millainen merkitys ruotsin kielellä on sinulle?
4. Vaikuttiko kielitaitosi positiivisesti/negatiivisesti Ruotsiin lähtemiseen?

2. Joukkueen kielikäytännöt

5. Miten joukkueessa kommunikoidaan?
-Mitä kieltä valmennus, taustajoukot ja pelaajat puhuvat?
6. Vaihtelee kielen käyttö eri tilanteissa
-Jos vaihtelee, missä tilanteissa?
-Miten kommunikaatio tapahtuu harjoituksissa, peleissä, pukukopissa ja vapaa-ajalla?

3. Omat tuntemukset/kokemukset/ajatukset kielikäytänneistä

7. Vaikuttaako mahdolliset kielikäytännöt joukkueeseen?
-Onko kieli vaikuttanut/helpottanut joukkueessa pelaamista?
8. Millaisia ajatuksia ja tunteita joukkueen kieli tuo esiin sinussa?
9. Onko kieli sinusta tärkeä asia joukkuelajissa?
-Jos on, miksi?
-Jos ei, miksi?

BILAGA 2: TRANSKRIBERINGSTECKEN

- (...) ett kort avbrott, tanken fortsätter
- (---) ett längre avbrott
- [ord] utelämnad information som kan skada anonymiteten ersattes med ett annat ord
- (ord) mitt eget tillägg, förtydligande till citatet
- , paus